

Урок 1

Тема. Мета, завдання, особливості курсу

Мета: ознайомити учнів з метою та завданнями курсу «Правознавство. Практичний курс»; дати уявлення про особливості предмета; пояснити, як працювати на уроках практичного права; сформувати навичку самоаналізу та рефлексії щодо власних очікувань результатів упродовж вивчення даної дисципліни; виховувати в учнів повагу до демократичних і національних цінностей, які визначають громадянську самосвідомість і навчають правомірної поведінки особистості.

Тип уроку: урок вивчення нового матеріалу.

Форма уроку: мультимедійний урок.

Обладнання: мультимедійне обладнання, електронна презентація.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

II. Мотивація навчальної діяльності

У ч и т е л ь.

Незалежна Україна нараховує 20 років. Вона є невід'ємною частиною європейської політики, економіки, культури, освіти. А що ви знаєте про роль України на світовій та європейській аренах?

III. Вивчення нового матеріала

У ч и т е л ь.

Із уроків біології, географії, історії, математики ви вже дізналися, що все у Всесвіті, у природі, навіть в окремій державі підпорядковується певним законам та існує за своїми правилами. Закони бувають різні. Є закони Божі, закони природи. Також за певними законами живе держава. Важко жити в суспільстві й працювати на його благо в хаосі, безладі, керуючись лише правилом «Що хочу, те й роблю». І тому люди з давніх-давен почали впорядковувати своє життя. Давайте згадаємо історію та наведемо приклади та факти, що свідчать про споконвічне прагнення людей розробити універсальні закони життя.

«Історичний калейдоскоп»

Форма роботи — «Відкритий мікрофон». Учні виступають з короткими повідомленнями історичних фактів.

1. XI століття. Київська Русь.

Період князювання великого, могутнього Ярослава Мудрого. Ним було складено одну з найперших юридичних пам'яток Київської Русі — «Руську Правду».

Сьогодні відомо 06 списків, які відображають історію права власності, види договорів, покарань, що існували на той час у Київській Русі.

2.

У 1588 р. на землях України починає діяти Литовський статут, який на той час захищав інтереси польсько-литовської шляхти, що панувала на території України.

3.

Значне місце в правовій культурі України посідає магдебурзьке право, яке встановлювало порядок виборів і функцій органів міського самоврядування, суду, купецьких об'єднань, цехів, спадкоємництва, визначало покарання за різні види злочинів. Застосування магдебурзького права було припинено на території України 1786 року, окрім Києва, де воно зберігалось аж до 1835 р.

4.

У 1710 р. відомий український гетьман Пилип Орлик склав першу демократичну Конституцію «Пакти й конституції законів і вольностей Війська Запорозького», де встановлювався державний суверенітет і визначалися кордони Української держави.

Евристична бесіда

1. Чому людина має знати закони?
2. Де містяться закони держави: в яких документах? Назвіть основні з них.
3. Як ви розумієте поняття «демократична держава», «правова держава»?
4. За яких умов нашу країну можна перетворити саме на таку державу?

Розповідь вчителя про мету, завдання, систему роботи учнів під час вивчення навчального курсу «Правознавство (практичний курс)». Ознайомлення з програмовими вимогами до предметних компетенцій. (Супроводжується електронною презентацією, на слайдах якої є короткий матеріал для конспектування учнями.)

Завдання

Поміркуйте і визначте, чи є правовідносинами:

- а) користування житлом
- б) купівля речей;
- в) проїзд у транспорті;
- г) відвідування школи;
- д) трудова діяльність;
- е) заощадження в банку.

Відповідь спробуйте пояснити.

IV. Рефлексія

Бесіда з учнями

1. Чи зрозумілі вам основні ідеї нового навчального курсу?
2. Чи відповідають вони вашій уяві про те, яким повинне бути навчання правових знань у

школі?

3. Як на вашу думку, чи потрібно взагалі в школі вивчати юридичні знання? Чому це так важливо? Доведіть свою позицію, наводячи приклади з життя, з власного досвіду, з інформаційних джерел, які вам відомі.

V. Підбиття підсумків уроку

У ч и т е л ь. Основою духовного, соціального, економічного і культурного розвитку суспільства і держави є освіта. Метою освіти завжди був і залишається всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей.

Сьогодні освіта є важливим фактором залучення людини до державотворення, до вирішення актуальних суспільних проблем. Тому важливою зараз стає саме правова освіта. Підрастаюче покоління повинне знати й поважати закони свого суспільства й світової спільноти.

Особливо важливе значення на сьогодні має практична освіта, яка не тільки пропонує знання, але й надає можливість застосувати їх на практиці, створюючи ситуацію реального життя.

Великий князь Київської Русі Володимир Мономах радив: «А коли добре щось умієте, то не забувайте, а чого не вмієте — того учітеся...».

Тож будемо вчитися права, пам'ятаючи, що воно є важливим регулятором життя і поведінки людини. Будемо на наших уроках здобувати юридичні знання та соціальний досвід, який стане в пригоді вам під час розв'язання конкретних життєвих проблем.

VI. Домашнє завдання

Повторити знання з історії виникнення держав, актуалізувати знання щодо законів людського співжиття.

Джерела:

1. «Усі уроки «Правознавство. Практичний курс». 9 клас»
2. Книга «Правознавство 9 клас. Дидактичні матеріали до курсу»
3. Сайты: www.aau.edu.ua
www.upravo.org
www.nplu.kiev.ua
pravo.biz.ua
chitalka.info